

Körforgások

Moser Miklós grafikai modellekben ábrázolta „korunk világképének alapjait”. Körforgások a természetben és a társadalomban címmel a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium adta ki díszes, színes albumban.

Múzeumba hívogató

A Magyar Nemzeti Múzeum folytatja Históriai Történeti Játsházát – immár az államalapítási évfordulóra készülve. Áprilisban honfoglaló eleink a téma, májusban Szent István Törvénynapja „játszatik” el a vasárnapi matinékon.

Kútbanézók

Újabb példányokkal gyarapodott az Academia Ludi et Artis periodikája. Debreczeni Tibor munkásságát összegzi a Hálóban című különszám, a IV. sz. füzet pedig műhelygyakorlatokat, módszertani írásokat közöl.

Ifjabb muzsikások

E lemezismertető címét a hírneves Muzsikás Együttes sokoldalú zenészetétől, ifjabb Csoóri Sándortól kölcsönözte. Ő nevezte el így az együttes, valamint az ő saját „előnevét” egyesítve azt a fiatal népzenei zenekart, melyet immár növendékeiből, tanítványaiból ő alapított. Tehetségfejlesztő, egyben hagyományápoló sajátos hangszertanítási módszerét egyre többen követik. Ez az „Ifjabb Muzsikás” tehát, melynek „Egy” (azaz No. 1) a címe. Az ifjabból álló zenekar népszerű, ismerős dalokat, táncdallamokat ad elő vonzó tehetséggel.

A negyedszázada mozgalmat teremtő egykori „fiatal népművészek” másik meghatározó alakja is új CD-vel jelentkezett. Sebő Ferenc Rongyszőnyege folytatása az ’énekelt verseknek’, a fiatalok körében slágerre vált korábbi Weöres-feldolgozásoknak. A „ráadás”: az új magyar költészet jelesei szőtték tovább a rongyszőnyeget. Az

elnevezés már csak azért is stílusos, hiszen a rongyszőnyeg is így készül: hozott anyagból. A Csiki Lászlótól Határ Győzön, Rákos Sándoron, Tandorin át Visky Andrásig ívelő lista szereplőinek nem csupán a mintaadó mester (bújócskázó) költői világába kellett belehelyezkedniük, de volt még egy minta is: az énekes-népzene-kutató ritmikai mintákat kínált fel a közép-kelet-európai folklór színes fonalaiból, tépéseiből. 41 új „énekelt vers” áll a verskedvelők rendelkezésére színes, érdekes modorban. Az énekes segítségére ezúttal Sebestyén Márta volt s a balkánit játszó Zsarátnok Műhely.

Nemcsak „énekelt versek” hallgathatók lemezen, kazettán, hanem „verselt zenék” is. Vagy hogy is nevezzük azt a zenei divatjelenséget, melyet eleinte „rap”-nek neveztek itthon, majd a tengerentúli mintát követve „hiphappak”. Hamar híressé vált ebben a műfajban – s méltán – a fővárosi belsővárosi roma fiatalok együttese, a Fekete vonat. Sajátos a műfaj is, hiszen szövege eleve költészet is „kíván lenni” (nem egyszerűen a zenei hatást segítő szókeverék), a „repperek” a világ minden táján határozottan üzennek, nem különösen vidám (happy) üzeneteket – ugyan a „rap” első magyarázása (Geszi Péter révén) intellektuális frivolitásra törekedett. A „repper” életérzés és üzenetvagy sajátosan ötvöződött a Fekete vonat számaiban. A Los Angeles-i gettók zenés költészete (a zenében a „minimal art”-ra ismerhetünk) különös műalkotásokban ötvöződött a fővárosi cigány fiatalok zenei és irodalmi-poétikai kultúrájával.

A Fekete vonat tagjai nem tagadják: a Kalyi Jag-ot is mesterüknek tekintik. Nos a legnépszerűbb cigány folk-együttes új lemeze már-már világzenének (world-music) tekinthető. Az európai cigányság megannyi stílusárnyalatában mozognak otthonosan – már-már klasszicizálóan – Cigányszerelem című lemezükön.

Végül egy ifjú népzenei együttes Kolozsvárról. Az Úsztűrű zenekar a hazai táncmuzsikások legjavától tanult erdélyi táncmuzsikát. Tisztán, eredeti ízekkel szólaltatják meg kedves zenéjüket. Kedves zenéinket.

Drámapedagógiai Tanács

A Magyar Drámapedagógiai Társaság 1998. évi közgyűlésén tanácsadó testület létrehozásáról döntött. A 10 éves, rangos szakmai-civil szervezet tagjai legjavából, országos hírű szakemberekből válogatta ki az egyes stratégiai kérdések megfogalmazására hivatott csoportokat. A MDPT fontosnak tartotta hangsúlyozni: a NAT tervezett korrekciója nem érintheti a Tánc és dráma helyét az iskolák számára megfogalmazott műveltségképben. A hatékonyság érdekében a felsőoktatás és a továbbképzés minőségbiztosításában kész feladatokat vállalni. Ugyancsak fontosnak tartották a szakértők a drámatanítás mellett a gyermekszínháték legjobb hagyományainak életben tartását, továbbfejlesztését. Felkészült gyermekszínháti rendezőkre van szükség – szögezték le. Szó esett az ún. színi (más szóval) színházi nevelésről is. A MDPT egy értékközpontú és gyerekközpontú művelődéspolitikai alapkérdésének tekinti a gyermekszínházi munka támogatását.

Gyógyít a báb

E címen rendezte meg hagyományos szakmai tanácskozását az UNIMA – Nemzetközi Bábszövetség – Magyar Központja. Demeter Zsuzsának, az egri Harlekin Bábszínház művészeti vezetőjének szerkesztésében a tanácskozás anyaga most kötetben is megjelent.

KIE

A Keresztyén Ifjúsági Egyesület 73 esztendejének legendás történetét dolgozta fel kötetben Kovács Bálint. A kötetet a KIE szeniorok Pógyor István Baráti Köre adta ki.

Filmek az iskoláról

A Balmazújvárosi ÁMK a Nemzeti Kulturális Alaptól olyan szakmai találkozót rendezésre nyert pályázatot, amelyen a magyar filmekben tükröződő iskolaképet tekintik át.

600.

Hatszázadik füzete felé halad a népszerű egyesület, a Tájak Korok Múzeumok ismertető sorozata. Ezúttal néhány különleges, az iskola világában is jól hasznosítható láttnivaló leírására hívjuk fel a figyelmet. A dobogókői Eötvös Loránd menedékházban egyedülálló múzeum működik: turisztamúzeum. Ezt mutatja be az 590. füzet. Eötvös Lorándnak emlékkiállításra van a budapesti Városliget szélén. Ezt mutatja be az 584. kötet. A budapesti Gázmúzeum a tárgya az 593. füzetnek. Az irodalomkedvelőknek is jut új füzet. A Magyar Irodalom Házát, a budapesti Károlyi-palotát mutatja be az 580. füzet, míg a Schéner Mihály játékos kedvében alapította békéscsabai Meseházzalról szól az 571. füzet.

Tánc

A veszprémi Alapítványi Iskola – szakmai szervezetek együttműködésében – idén is megrendezi Közös Utak elnevezésű szakmai találkozóját: ezúttal középpontban a tánc áll. A téma nem idegen a vendéglátóktól, hiszen több táncos műfajban is sikeres közösségeket működtet az iskolával egy szervezetben működő Gyermek Háza.

Értékközvetítés és minőségképzés

A fenti című tanulmánykötettel indította útra Társasági Füzetek elnevezésű tanulmánykötetét a MPT Győr-Moson-Sopron megyei Tagozata. A térség alkotó pedagógusainak (a győri Bednár Györgynének, a darnózseli Beke Lajosnének, a mosonszentmiklósi Héczné Tóth Máriának, a győri Prikler Györgynének, a halászi Rigó Endrénének, a hegyeshalmi Szócs Tibornak, a győri Tóth Lászlónak és a mosonmagyaróvári Tóth Tibornének) válogatott, a címben jelzett témához igazodó írásait Kovácsné dr. Németh Mária, a megyei Tagozat elnöke szerkesztette köteté. A kiadói tevékenység feltételeinek biztosítására létrehozták a Dr. Karácson Imre Alapítványt.

Nyitott képzések

A Nyitott Képzések Egyesülete három szemináriumot szervez a budapesti TIT Stúdióban. A „tanuló”, a „tanár”, végül az „oktatásszervező” személye áll a programok középpontjában.

Vass Lajos emléke

A kórusmozgalom, s a századközépi zenei közművelődés legendás alakja volt a poroszloi nótafa fia, Vass Lajos. A Püski Kiadónál kiadott dokumentumkötet fentiek mellett a zeneszerzőt, a közéleti szereplőt, az embert is bemutatja.

Középpontban a minőségbiztosítás

Az általános művelődési központok belső továbbképzésein 1999-ben a minőségbiztosítás áll középpontban. Az ország két szélső pontjára, Mezőhegyesre és Zalaegerszegre várja az érdeklődőket az ÁMK-k Országos Egyesülete. Szeptemberben a csepeli intézmény 15. születésnapját köszöntik. Ősszel kerül sor a Bajai Őszre, az innovatív ÁMK-k hagyományos szakmai találkozására.

Válaszúton a magyar oktatási rendszer

Ez a címe annak a kötetnek, amely Csepeli György és munkatársainak irányításával zajlott szociológiai kutatás – pedagógusok kérdőíves lekérdése – eredményeit foglalja össze. Többek között NAT-hoz fűződő viszonyokról is nyilatkoztak a megkérdezettek. Kiadó: Új Mandátum.

Szocializáció és/vagy alternatív életforma?

A címbe foglalt kérdés állt annak az élénk vitának középpontjában, amelyet a Mozgalompedagógiai Szakosztály szervezett a Nemzeti Gyermekek és Ifjúsági Közalapít-

vány fővárosi székházában. Vajon mi a feladata, funkciója a serdülőmozgalmaknak? Az „átlagember”, a „kulturált fogyasztó” szokásainak kialakításához való sajátos hozzájárulás vagy pedig a serdülőkor értékesítő életkori sajátosságai közepette olykor egészen radikálisan alternatív életmodellek megkóstoltatása? Megragadható-e a hazánkban működő serdülőszervezetek különbözősége abban, hogy a fenti két – egészen persze nem ellentétes – küldetésből milyen „tevékenységi-koktél” kavarhatnak? A beszélgetésen részt vettek a mozgalomkutatás „nagy öregei” mellett több szervezet prominens személyiségei. Cserkészvezetők, 4H-sok, úttörővezetők, „Szentlászlósok”, „Propátáriások”, gyermekház-vezető, fővárosiak és vidékiek fejtették ki álláspontjukat. Szó esett – mint komor kísérodallam – a gyermekszervezetek, gyermekintézmények mostoha helyzetéről is.

FOK

Együttműködési megállapodást kötött a Fővárosi Oktatástechnológiai Központ és a MPT. A kapcsolat lényegi eleme, hogy korszerű technikai felszereléséről s e technikák sokoldalú alkalmazásáról nevezetes budapesti intézmény készséggel tart bármelyik szakosztály, tagozat számára bemutató foglalkozást, illetve teszi lehetővé, hogy a szervezeti egység ülését a helyszínen tartsa.

Felnőttoktatási Lexikon

A Magyar Pedagógiai Társaság Felnőttoktatási Szakosztálya munkásságának elismeréseképpen az Oktatási Minisztérium jelentős támogatás biztosítása mellett megbízta a MPT-t a Felnőttoktatási Lexikon elkészítésével. Harangi László és Csoma Gyula vezetésével hozzáálltak az előkészületekhez. A szerkesztő bizottságba felkérést kapott: Benedek András, Fónagy Erzsébet, Földiák András, Koltai Dénes, Maróti Andor, Sz. Tóth János, a szintén támogató DVV, valamint az OM Felnőttoktatási Főosztálya megbízottja. A munka elkezdődött.

Tanári pálya- és életkörülmények

1996/97-ben folytatott kutatásról számol be Nagy Mária és az OKI Kutatási Központjának „csapata” az OKKER kiadásában megjelent terjedelmes kötetben. A kutatás – mint ismeretes – kiindulópontját képezte fontos közoktatáspolitikai döntéseknek.

A FOK tevékenységei, szolgáltatásai

A Fővárosi Oktatástechnológiai Központ (FOK) 1992. augusztus elsején kezdte meg tevékenységét a Fővárosi Önkormányzat, a Munkaügyi Minisztérium és a brit Know How Fund támogatásával. Létrehozásának célja és ezért alapvető kötelezettsége, a technológia alapú oktatás, képzés támogatása, a kötetlen és önálló tanulás, valamint a multimédia eszközök, anyagok és módszertan minél szélesebb körben történő megismertetése. Két fő tevékenységi köre a médiafejlesztés és a pedagógus-továbbképzési tevékenység (az informatika, számítástechnika, médiahasználat és a technológiával támogatott oktatás témakörében). A FOK produkciós részlege minden eszközzel és emberi erőforrással rendelkezik ahhoz, hogy

- multimédia anyagok fejlesztését, adaptálását elvégezze (AVID digitális utómunka stúdió, CD-I fejlesztő munkahely, számítógép programozói és kiadványszerkesztői csoport)

- széles médiahasználattal jelenjen meg az oktatási szférában (számítógépes oktatószoftver, lineáris video, photoCD, videoCD, CD-ROM adatbázis, interaktív CD, hálózati támogatású média)

- komplett multimédia központokat tervezzen és hozzon létre.

A FOK Forrásközpontjának tevékenységi köre:

- általános és tematikus tananyag, taneszköz és módszertani bemutatók szervezése és lebonyolítása

- A FOK által fejlesztett anyagok terjesztése

- nyílt napok tartása (minden héten kedden 14–18 óráig, szerdán 9–12 óráig)

A Forrásközpont számítógépes oktatótermének (12 számítógép) látogatói teljesen szabadon és önállóan használhatják a számítógépes hálózatot (beleértve az internetet is), bepillantást nyerhetnek mind a saját fejlesztésű oktatóanyagainkba, mind a médiatárunkban fellelhető egyéb oktatóanyagokba. A terem korlátozott befogadóképessége miatt kéri az érdeklődők előzetes jelentkezését, sőt szervezett csoportok részére eltérő időpontot is biztosítanak. Címük: Fővárosi Oktatástechnológiai Központ, 1088 Bp. VIII. ker., Bródy Sándor u. 14. Telefon: 318-6522, 318-6839, fax: 266-4693, FOKnet: www.fok.hu. FOK Forrásközpont, 1088 Bp. VIII. ker., Puskin u. 24. Telefon: 318-5541, e-mail: foktat@fok.hu.

Enciklopédia Kiadó

A Kiadó újdonsága a Kortárs magyar írók bibliográfiája és fotótára című kötet. A kiadvány több éves előkészítő, szervező és szerkesztőmunka méltó eredménye. Sebő Ferencnek a klasszikus és modern költészet népszerű darabjaira írt stílusos, a fiatalok körében is szívesen fogadott, sőt énekelt műveinek szépen illusztrált gyűjteményét, az Énekelt verseket is kiadta a kiadó.

Magyartanítás az ezredfordulón

Sípos Lajos szerkesztett reprezentatív tanulmánykötetet a témában, a hazai irodalomtanítás szinte valamennyi irányzata szót kapott. A kötetet a Pauz-Westremann Kiadó gondozta.

FPF

A Független Pedagógus Fórum állást foglalt a Nemzeti Alaptanterv szükséges felülvizsgálatáról, nemkülönben a pedagógus szakmai szervezetek támogatásával összefüggő anomáliák feloldása érdekében.

Helyi tervezés

A helyi közoktatási rendszerek fejlesztésében szerzett tapasztalatait örököltette meg kismonográfiában Pöcze Gábor. Helyi tervezés a közoktatásban című könyvét az OKKER adta ki.

Fogalmazást Tanítók Társasága

Békéscsabán megalakult a fenti nevű szakmai szervezet. Címe: 5600 Békéscsaba, Szerdahelyi u., Pf. 377, tel.: 66/328-630. Várják az érdeklődőket.

ÁMK-sok a FSZEK-ben

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár látja vendégül szakmai bemutatón az általános művelődési központok könyvtárosait, könyvtáros-tanárait.

Jezsuiták 400 éve

Az első igazi „tanterv” 400. „születésnapja” nem csupán a jezsuita rend emlékűnepe, hanem a tanügy jeles évfordulója is. 1599-ben született a Ratio Studiorum. A megemlékezések organizátoraként lépnek fel a magyarországi jezsuita iskolák.

Új didaktika

Falus Iván a főszerkesztője annak az új tanításméleti kézikönyvnek, melyet az ELTE pedagógiai szakemberei írtak, s a Nemzeti Tankönyvkiadó adott ki.

PAB-konferenciák

Az Országos Köznevelési Tanács Pedagógus Akkreditációs Bizottsága végzett 1800 továbbképzési kérelem elbírálásával. A bírálatok feldolgozására, a javítások eredményessége érdekében munkakonferencián találkoztak az értékelő szakértők a továbbképzések alapítóival.

Zánkától Lillafüredig

A munka világa, gazdaság és közoktatás kapcsolata – s természetesen az új kormányzat új oktatáspolitikája – állt az érdeklődés középpontjában az őszi konferenciaszezon hagyományos székvárosaiban. Nagy érdeklődés, jeles előadók mellett kerültek sorra az eszmecserek.

Ablaknyitogató

A Generálpres Kiadó adta ki Lovász Gabriella és Csirmaz Mátyás közös műveként a címbe foglalt, NAT-konform tantervet, mely a közismert és népszerű ún. „Lovász-program” alkalmazóinak nyújt segítséget.

Drámapedagógusok

Közgyűlést és szakmai napot tartott a hovatovább legnépesebb, ezres tagságot számláló szakmai szervezet, a Magyar Drámapedagógiai Társaság. A programon a legfrissebb, kísérleti műhelyek mutatták be értő és kritikus közönség előtt „termésüket”. Az egyesület ünnepi keretek közt köszöntötte alapító, örökös tiszteletbeli elnökét, a 70 éves Debreczeni Tibort.

AME

Megtartotta közgyűlését az Alapítványi és Magániskolák Egyesülete. Kegyelettel emlékeztek az alapító társelnökről, Várhegyi Györgyről. A közgyűlés tartalmi munkájának középpontjában az a minősítési kritériumrendszer állt, melyet a magániskolák minőségbiztosítása érdekében Horn György dolgozott ki, és terjesztett a közösség elé.

Lukafa

A vásárokról, közművelődési projektekről híres-nevezetes Magyarlukafai Néprajzi Műhely kínálja programjait, kézműves foglalatosságokat, szállást, a tájvédelmi körzet látványosságait. A 25 férőhelyes turista-

ház alkalmas osztálykirándulások befogadására is.

Családbarát iskola chartája

A fenti dokumentum lehetőségéről, a szülői ház és az iskola együttműködéséről tanácskoztak a kelebiai általános művelődési központ tanítói, tanárai, szülői, diákképviselői és önkormányzati tagjai a szülői ház iskolai befolyásának növelésén fáradozó fővárosi vendégek körében.